

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 26 oktober 2023

Agendanummer:

Team: VT

Zaaknr: 39358-2023

Onderwerp: Besluiten Omgevingswet

Aan de raad

Inleiding

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Het doel van de wet is:

- bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit;
- doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies.

De afgeleide doelen zijn:

- het vergroten van de inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in besluit, besluitvorming en regelgeving;
- vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen;
- versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Voorafgaand aan de inwerkingtreding dient de gemeenteraad besluiten te nemen om voorbereid te zijn en om de ruimtelijke dienstverlening mogelijk te maken binnen het kader van de Omgevingswet. In dit voorstel bieden we een aantal gebundelde besluiten aan. Zo komt de samenhang van de voorliggende besluiten tot uitdrukking. De Omgevingswet met bijbehorende regelingen is het wettelijk kader voor dit voorstel en is zoveel mogelijk aangehaald.

In deze adviesnota gaat het om voorgestelde besluiten ten aanzien van:

- adviesrecht gemeenteraad bij buitenplanse initiatieven;
- verplichte participatie bij buitenplanse initiatieven;
- delegatie van besluiten over het Omgevingsplan.

Beslispunten

1. In te stemmen met lijst A waarin gevallen zijn opgenomen waarin het college verplicht is om bindend advies te vragen aan de raad.
2. In te stemmen met lijst B waarin gevallen zijn opgenomen waarvoor de raad heeft besloten de bevoegdheden te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.
3. Te besluiten om:
 - I. Initiatiefnemers bij een vergunningaanvraag voor een binnenplanse omgevingsactiviteit te stimuleren dat afstemming plaatsvindt met de omgeving.
 - II. Participatie verplicht te stellen en deze verplichtstelling op te nemen in het op te stellen omgevingsplan voor zover sprake is van een ontwikkeling die is opgenomen in bijlage 1 Lijst A, waarin zijn opgenomen de gevallen waarin het bindend adviesrecht van toepassing is.
 - III. Initiatiefnemers bij ontwikkelingen die niet in bijlage 1 Lijst A zijn opgenomen ook te stimuleren om afstemming plaats te laten vinden met de omgeving.

4. Eén jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet de onder 1, 2 en 3 genomen besluiten te evalueren, met als doel te leren waar loslaten kan en waar vasthouden nodig blijft.

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:

- Beeldvormende avond d.d. 13 september 2023
- Commissie Ruimte en Mobiliteit d.d. 11 oktober 2023

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma

N.v.t.

Beoogd effect

1. Met dit voorstel en de besluiten anticipeert de gemeenteraad op veranderingen als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Duurzaamheid

n.v.t.

Argumenten

1.1 Adviesrecht gemeenteraad.

Als gevolg van de Omgevingswet vervalt de huidige beleidsregel en de lijst van categorieën van gevallen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen wordt gevraagd.

In de huidige situatie is wettelijk verankerd dat het college bevoegd is voor besluiten op een vergunningaanvraag. De gemeenteraad geeft een verklaring van geen bedenkingen af voordat het college besluit op een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan. De gemeenteraad heeft een beleidsregel vastgesteld met gevallen waarvoor de gemeenteraad geen verklaring afgeeft en het college kan besluiten.

Onder de Omgevingswet is de wettelijke basis precies omgekeerd aan de huidige situatie. Het college is bevoegd voor besluiten op alle vergunningaanvragen. De gemeenteraad kan een recht van advies instellen en gevallen aanwijzen waarvoor de gemeenteraad een advies aan het college geeft. Het college kan niet van het advies afwijken. De lijst van gevallen voor het recht van advies dient de gemeenteraad voor inwerkingtreding vast te stellen.

Het voorgestelde besluit gaat ervan uit, dat de gemeenteraad gebruik wil maken van het adviesrecht en daarvoor een lijst van gevallen vaststelt die overeenkomt met de lijst van categorieën in de huidige beleidsregel. Dat betekent dat de huidige besluitvormende rolverdeling tussen gemeenteraad en college voor vergunningaanvragen in de basis hetzelfde blijft.

De huidige beleidsregel is voor gevallen waarvoor de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is met een maximale termijn van 26 weken. Onder de Omgevingswet is de reguliere procedure de standaard en deze heeft een maximale termijn van 8 weken. Deze termijn kan met 6 weken worden verlengd door het college en bedraagt dan in totaal 14 weken. Overigens vervalt de *lex silencio* ('vergunning van rechtswege') onder de Omgevingswet en wordt een vergunning na het verstrijken van de termijn niet meer ambtshalve verleend. Wel blijft de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen van kracht.

De kortere proceduretermijn heeft als consequentie, dat de gemeenteraad in de aangewezen gevallen in een kort tijdsbestek een advies moet uitbrengen. Tussen de adviesvraag van het college en het uitbrengen van het advies door de gemeenteraad kan maximaal 6 weken zitten. Dit tijdsbestek past niet in het vergaderschema van de raadskalender. In overleg met de griffie willen wij hierover werkafspraken maken.

De lijst met gevallen voor het adviesrecht is bijgevoegd (Bijlage 1: lijst A).

Voor de volledigheid is nog opgemerkt, dat de provincie een adviesrecht kan instellen voor een omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor de gemeente bevoegd is. Het criterium is dat er een provinciaal belang moet zijn dat niet door het gemeentebestuur kan worden behartigd. De provincie stelt hiervoor een lijst op. De provincie dient binnen vier weken een advies te geven voor gevallen waarop dat van toepassing is.

1.2 Delegatiebesluit Omgevingsplan.

Het vaststellen van het Omgevingsplan is onder de Omgevingswet een bevoegdheid van de gemeenteraad. De Omgevingswet biedt de mogelijkheid aan de gemeenteraad om de vaststelling van delen van het omgevingsplan te delegeren aan het college. Daarmee wordt gehandeld zoals de wetgever beoogt: beleidsuitvoering zo veel mogelijk bij het college neerleggen. Zonder een delegatiebesluit ligt de besluitvorming over alle aanpassingen van het omgevingsplan bij de gemeenteraad. Bij delegatie blijven de eisen en de rechtsbescherming (bezwaar en beroep) ongewijzigd.

We stellen voor om een delegatiebesluit vast te stellen om een aantal afgebakende wijzigingen van het omgevingsplan naar het college te delegeren. Het voorgestelde delegatiebesluit sluit aan bij de huidige rolverdeling tussen gemeenteraad en college. Dit bevordert voor een aantal wijzigingen de snelheid van besluitvorming. Voor ontwikkelingen die gebruik maken van een wijziging van het omgevingsplan blijft de besluitvorming bij de gemeenteraad, net zoals in alle gevallen die niet in het delegatiebesluit zijn vastgelegd. Op basis van een evaluatie van het nu voorgestelde besluit kan eventueel aanpassing plaatsvinden.

Het Delegatiebesluit is bijgevoegd (Bijlage 2: lijst B)

1.3 Verplichte participatie door initiatiefnemer.

In de Omgevingswet is participatie gedefinieerd als het vroegtijdig betrekken van belanghebbenden bij een initiatief om hun belangen te verkrijgen. Bij ruimtelijke initiatieven ligt de verantwoordelijkheid voor participatie bij de initiatiefnemer. Dit komt qua lijn overeen met ons huidige dialoogbeleid.

Voor een omgevingsvergunning geldt voor participatie een aanvraagvereiste. Dit betekent dat de initiatiefnemer moet aangeven of, en zo ja hoe, participatie is vormgegeven en wat met het resultaat is gedaan.

Het bevoegd gezag betreft deze informatie bij de integrale belangenafweging. Participatie in de vorm van een aanvraagvereiste betekent dat participatie niet verplicht is. De initiatiefnemer moet aanvinken of de participatie is vormgegeven, maar als het antwoord 'nee' is dan is het geen reden om de aanvraag niet behandeling te nemen of te weigeren.

Onder de Omgevingswet kan de gemeenteraad gevallen aanwijzen, waarbij participatie verplicht wordt gesteld voor initiatieven waarbij het omgevingsplan wordt gewijzigd met een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dat zijn activiteiten die afwijken van de regels van het omgevingsplan. Dan moet de aanvrager een participatieproces opzetten en bij de indiening van de aanvraag aangeven wat met de opbrengst is gedaan. Het bevoegd gezag betreft deze informatie bij de belangenafweging. Indien de initiatiefnemer de participatie niet heeft vormgegeven, wordt de aanvraag niet in behandeling genomen.

In de huidige situatie kennen we ons dialoogbeleid met spelregels voor het voeren van een zorgvuldige dialoog. Ruimtelijke initiatieven zijn verdeeld in drie categorieën:

- geringe ruimtelijke impact: geen dialoog noodzakelijk;
- gemiddelde ruimtelijke impact: dialoogformulier is noodzakelijk waaruit blijkt dat omwonenden op de hoogte zijn gebracht van de geplande ontwikkeling;
- grotere ruimtelijke impact: voeren van een dialoog is noodzakelijk waarbij de initiatiefnemer de ontwikkeling toelicht en belanghebbenden kunnen reageren.

We consolideren deze spelregels onder de Omgevingswet. Dat betekent dat we participatie verplicht stellen voor vergunningaanvragen waarbij gebruik wordt gemaakt van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De vorm waarin de participatie plaatsvindt, kunnen we echter niet voorschrijven.

Voor initiatiefnemers die een verzoek doen voor het wijzigen van het Omgevingsplan is onder de Omgevingswet geen kader geschetst voor participatie. De gemeente is bevoegd om al dan niet medewerking te verlenen aan de procedure tot wijziging van het Omgevingsplan. Indien niet wordt voldaan aan de door de gemeenteraad aangewezen verplichte participatie, dan kan medewerking aan de procedure worden ontzegd.

Het voorgestelde besluit is bijgevoegd om participatie verplicht te stellen op basis van een lijst van gevallen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Deze lijst is gebaseerd op het huidige dialoogbeleid. De verplichte participatie wordt ingeregeld als een gemeentelijke indieningsvereiste. Tevens zijn wij voornemen om beleidsregels vast te stellen waarbij wordt vastgelegd welke vorm van participatie als voldoende wordt aangemerkt, waarbij de huidige indeling van ons dialoogbeleid wordt gevolgd (art. 16.55 lid 7 Ow).

De bijgevoegde handreiking omgevingsdialoog wordt beschikbaar gesteld aan initiatiefnemers om hen actief ondersteuning te bieden bij het vormgeven van het participatieproces.

Kanttekeningen

In bovenstaande beschrijving is toegelicht dat de besluiten als gevolg van de Omgevingswet genomen dienen te worden en dat de huidige werkwijze, rolverdeling tussen gemeenteraad en college en uitvoeringspraktijk mede als basis is genomen voor de voorgestelde besluiten. De Omgevingswet geeft grote veranderingen voor onze ruimtelijke dienstverlening en deze veranderingen worden vooral inzichtelijk als de wet in werking is getreden en er ervaring is opgedaan. Het is daarom van belang om de besluiten na het eerste uitvoeringsjaar te evalueren aan de praktijk en bij te stellen waar dat nodig of wenselijk is.

Vervallen “oude” regelgeving

Dit besluit vervangt de beleidsregel ‘Lijst van categorieën van gevallen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen wordt gevraagd’, vastgesteld door uw raad d.d. 21 november 2013.

Door het delegatiebesluit omgevingsplan vervallen de huidige delegatiebesluiten voor bestemmingsplannen.

Communicatie

De besluiten worden op de gebruikelijke wijze gepubliceerd.

De lijst van gevallen voor het adviesrecht en de verplichte participatie kunnen gevolgen hebben voor initiatiefnemers en zullen onder de aandacht worden gebracht via de website en in het direct contact met hen.

Financiën

De besluiten hebben geen directe financiële gevolgen.

Uitvoering

De besluiten worden vertaald in de werkwijze, werkprocessen en dienstverlening.

Bijlagen

1. Bijlage 1: lijst A bindend advies
2. Bijlage 2: lijst B delegatie
3. Handreiking omgevingsdialoog

Ter inzage gelegde stukken

1. Bijlage 1: lijst A bindend advies
2. Bijlage 2: lijst B delegatie
3. Handreiking omgevingsdialoog

Gemert, 19 september 2023

het college van burgemeester en wethouders,
Secretaris,

de burgemeester,

G. Wouters

ing. M.S. van Veen